

Hukuki ve Etik Açından Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi

Beyza Nur Demir

Ankara Üniversitesi, YL Öğrencisi

[ORCID: 0009-0005-3151-093X](https://orcid.org/0009-0005-3151-093X)

beyzanurd.2701@gmail.com

Öz

Makalenin amacı, yapay zekâyla üretilmiş pornografiyi bir cinsel istismar biçimi olarak kavramlaştırmaktır. Yapay zekâyla üretilmiş pornografik içeriklerin hemen hepsi, söz konusu içerikte yer almaya rıza göstermeyen kadınları ve kız çocuklarını içermektedir. Yapay zekâyla üretilmiş pornografiden kadınlar ve kız çocukları orantısız ölçüde etkilendikleri için çalışmada pornografinin feminist eleştirisi benimsenecektir. Makalenin tezi, üretken yapay zekâyla etik bir biçimde pornografik içerik üretmenin olanaklı olmadığıdır. Çünkü üretken yapay zekâ modelleri, internetten rastgele taranan verilerle eğitilmektedir. Bu bağlamda yapay zekâyla üretilmiş pornografinin hukuki olarak düzenlenmesi zorunludur. Dahası belli bir kişinin yapay zekâyla pornosunu üretmek, müstehcenlik veya özel hayatın gizliliğini ihlal suçları kapsamında değil; cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar arasında düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, deepfake, üretken yapay zekâ, pornografi, cinsel istismar

• • • • •

Geliş tarihi: 21 Şubat 2025 • Kabul tarihi: 30 Nisan 2025

•
Araştırma Makalesi

<http://federgi.ankara.edu.tr>

federgi • 2025 • 17(1) • 111-142

DOI: 10.46655/federgi.1644713

AI-Generated Pornography from a Legal and Ethical Perspective

Beyza Nur Demir

Ankara University, MA Student

[ORCID: 0009-0005-3151-093X](https://orcid.org/0009-0005-3151-093X)

beyzanurd.2701@gmail.com

Abstract

This article aims to conceptualise AI-generated pornography as a type of sexual abuse. Since almost all AI-generated pornography targets women and girls who do not consent to be a part of the content, the feminist critique of pornography is adopted in this analysis. The thesis of this paper is that it is impossible to generate ethical pornographic content with generative AI because it depends on the data scraped from the Internet without consent. Therefore, AI-generated pornography should be regulated by law. Moreover, targeting a specific individual by creating AI-generated pornography of them should be criminalised as a sexual crime, not under obscenity or privacy laws.

Keywords: Artificial intelligence, deepfake, generative AI, pornography, sexual abuse

• • • • •

Arrival date: 21 February 2025 • Acceptance date: 30 April 2025

•

Research Article

<http://federgi.ankara.edu.tr>

federgi • 2025 • 17(1) • 111-142

DOI: 10.46655/federgi.1644713

Giriş

Son yılların en çok dikkat çeken teknolojik gelişmesinin yapay zekâ olduğu söylenebilir. Yalnızca mühendislikte değil, sosyal bilimlerde de yapay zekâ büyük ilgi çekmektedir. Sosyal bilimlerde yapay zekâ üzerine yapılan çalışmalarda, genellikle, insan zekâsını aşan nitelikte bir yapay zekâ tahayyülüne dayanılmaktadır. Yapay zekâdan insan mesleklerini insanlardan daha iyi yapabilen, ürettiği gerçekçi içerikler aracılığıyla demokrasiyi etkileyebilen, insanlığın güncel sorunlarına çözüm bulabilen bir varlık anlaşılmaktadır. Yapay zekâyı dair bu inanç, gerek toplumda gerekse akademide son derece yaygın olmasına karşın yanıltıcıdır. Zira yapay zekâ adı verilen bu popüler teknolojinin gerçek hayattaki karşılığı, sanılandan çok farklıdır.

Teknoloji şirketleri veya bunların temsilcileri, sık sık, yapay zekânın insan hayatını olumlu yönde değiştireceğini vurgulamaktadır. Bu görüşteki kimselere göre yapay zekâ, bazı önemli riskler taşısa bile sağlık, eğitim,

ulaşım gibi alanlarda çığır açabilecek nitelikte bir gelişmedir; dahası yapay zekânın en önemli riski, insan zekâsı düzeyine ulaşarak kontrolden çıkmasıdır. Bu anlatı, sorgulanmadan kabul edildiği için robot haklarından yapay zekâlı hâkimlere kadar bilim kurguyu andıran birçok düşünce, akademide ciddi ciddi tartışılmaktadır.

Oysa yapay zekâ başlığı altında yer verilen herhangi bir teknolojinin insanca zekâyla ilgisi yoktur; yapay zekâyâ mevcut popülaritesini kazandıran üretken modellerin kullanım amacı da iddia edilenin aksine çoğunlukla insanlığa faydalı işler yapmak değildir. Kullanıcılar, yapay zekâyı ya intihal yapmak için ya da pornografi üretmek için kullanmaktadırlar.

Deepfake porno olarak da bilinen yapay zekâyla üretilmiş pornografinin doktrinde yeterince tartışılmamasının nedeni de yapay zekâyâ ilişkin hatalı kabullerdir. Deepfake teknolojisiyle ilgili en büyük endişe, deepfake aracılığıyla üretilen içeriklerin siyasi dezenformasyona yol aması olasılığıdır. Pek yerinde olmayan bu endişe yüzünden kadınların ve çocukların yapay zekâyla üretilmiş pornografinin mağdurları olduğu gerçeği gözden kaçırılmaktadır.

Üretken modellerde geçen birkaç yılda yaşanan gelişmeler sonucunda yapay zekâyla pornografi üretmek kolaylaşmış, yapay zekâyla üretilmiş pornografi sayısında belirgin bir artış yaşanmıştır. Sorun, gittikçe artan bir hızda büyümeye devam etmektedir. Her geçen gün daha fazla kadın ve ocuk, yapay zekâyla üretilmiş pornografinin mağduru olmaktadır. Fakat bu mağduriyetlerin hukukta doğrudan bir karşılığı yoktur. Yapay zekâyla üretilmiş pornografi, ancak ya müstehcenlik veya özel hayatın gizliliğini ihlal suçları kapsamında ceza hukukuna ya da kişilik haklarının ihlali kapsamında özel hukuka konu edilebilmektedir. Ayrıca söz konusu görüntülerin internet ortamında paylaşılması durumunda içeriğe erişimin engellenmesi gündeme gelebilmektedir.

Bu makalenin iddiası, sayılan hukuki düzenlemelerin hiçbirinin yapay

zekâyla pornografi üretme eyleminin niteliğine uygun düşmediğidir. Çünkü eylemin hedefindeki kişilerin kadın oldukları dikkate alınmadan yapılan çözüm önerileri, problemin kökenine inememekte ve yalnızca bazı belirtileri bastırmakla kalmaktadır. Yapay zekâyla üretilmiş pornografinin zararlarını önlemek için soruna feminist bir bakış açısından yaklaşılması zorunludur. Bu nedenle makalede yapay zekâyla üretilmiş pornografi incelenirken feminizmin pornografi eleştirisine başvurulacak, böylece hukuki düzenlemeler için uygun bir teorik temel oluşturulmaya çalışılacaktır.

Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi

Yapay zekâyla üretilmiş pornografinin hukuki ve etik açıdan değerlendirilebilmesi için öncelikle bu kavramdan ne anlaşılması gerektiği açıklığa kavuşturulmalıdır. Bunun içinse yapay zekâdan ve pornografiden ne anlaşıldığı belirlenmelidir. Yapay zekâyla üretilmiş pornografiden bahsedildiğine göre buradaki yapay zekânın “eğitim verilerinden metin, görüntü veya ses gibi görünüşte yeni, anlamlı içerik üretebilen” (Feuerriegel *et al.* 2024, 111) üretken yapay zekâ olduğu kabul edilmelidir. Yani burada yapay zekâyla *ChatGPT*, *Gemini*, *Stable Diffusion* gibi modeller kastedilmektedir. *Pornografiye* cinsel uyaran olarak nitelendirilebilecek her türlü görsel, metin, ses ve videoyu kapsamaktadır. Öyleyse *yapay zekâyla üretilmiş pornografi*, üretken yapay zekâ modelleri kullanılarak oluşturulan ve cinsel uyaran olması amaçlanan görsel, metin, ses veya video biçimindeki içeriklerdir. Bu tanıma göre yapay zekâyla üretilmiş pornografi kavramı, *deepfake porno* kavramını da kapsamaktadır.

Üretken yapay zekâ modelleri, insanlar için kullanışlı asistanlar olarak pazarlanmaktadır. Teknoloji şirketlerine ve birçok uzmana göre kullanıcılar, sohbet robotları sayesinde iş veya okul hayatlarını kolaylaştırabileceklerdir. Sağlık alanında, özellikle hastalıkların tanısında ve tedavisinde üretken

modeller belirleyici olacaktır. Üretken yapay zekâ sayesinde eğitim anlayışı tamamen değişecek, hemen her alanda verimlilik artacaktır. Aynı teknoloji şirketlerine ve uzmanlara göre yapay zekânın riskleri de yok değildir. Örneğin; insan zekâsını aşan bir süperzekâ üretildiği takdirde kontrolden çıkarak insanlık için büyük bir tehdit oluşturabilecek veya insanlar, otomasyonun yaygınlaşması nedeniyle işlerini kaybedebileceklerdir. Her ne kadar yaygın kanı, yapay zekânın dünyayı -iyi ya da kötü yönde- temelinden değiştirecek bir teknoloji olduğu biçiminde olsa da yeterince araştırıldığında bu iddiaların gerçekte uyuşmadığı anlaşılmaktadır.

Kullanıcıların büyük çoğunluğu, sohbet robotlarını eğitim veya çalışma hayatlarındaki çeşitli görevlerini yaptırmak ya da pornografik içerik üretmek amacıyla kullanmaktadır (Merrill ve Lerman 2024). Bu amaçlardan birincisi, genellikle intihal anlamına gelmektedir. Örneğin; bir öğrencinin makale yazma ödevini yapay zekâyâ yaptırması durumunda eğitim verilerinde yer alan eserlerden atıfta bulunulmaksızın alıntı yapılmış olacak ve intihal oluşacaktır. Üretken yapay zekâ teknolojisinin gelişmesiyle birlikte intihalin kolaylaşması ve yaygınlaşması sorunu dikkat çekse de aynı teknolojinin pornografi üretmeyi kolaylaştırdığı fark edilememektedir. Oysa pornografik içerik üretmeye imkân sağlayan veya sadece pornografik içerik üretmek amacıyla eğitilmiş modellerin web siteleri, en popüler yapay zekâ siteleri arasında önemli bir yer tutmaktadır (Maiberg 2023).

Üretken yapay zekâ bakımından geçerli olan bu durumun bir benzeri, deepfake bakımından da söz konusudur. Deepfake, “yapay zekâ destekli dijital araçlarla üretilmiş sentetik medya” olarak tanımlanmaktadır (Kalpokas ve Kalpokiene 2022, 1). Sentetik medya, görsel veya video biçiminde olabilir. Güncel tartışmalara bakıldığında deepfake ürünlerle ilgili en çok dile getirilen endişenin dezenformasyon tehlikesi olduğu görülmektedir (Kalpokas ve Kalpokiene 2022, 2-3). Örneğin; Freedom House’nin “Freedom on the Net

2023” raporunun başlığı “Yapay Zekânın Baskıcı Gücü” olarak belirlenmiştir. Raporun temel bulguları arasında üretken yapay zekânın çevrim içi dezenformasyonu artırdığı yer almaktadır (Freedom House 2023).

Buna karşılık istatistikler, 2023 yılı itibarıyla çevrim içi deepfake videolarının %98’inin pornografi olduğunu göstermektedir (Security Hero 2023). Dahası bu oran, zaman içinde artmıştır. Örneğin; üretken yapay zekânın şu anki kadar popüler olmadığı 2019’da çevrim içi erişilebilen deepfake videoların %96’sının pornografi olduğu belirlenmiştir (Cox 2019). 2023’te 2019’a kıyasla %550 daha fazla deepfake paylaşıldığı (Security Hero 2023) düşünülürse hem deepfake sayısının hem de deepfake pornonun toplam deepfake videoları içindeki oranının arttığı söylenebilir. Bu durumda deepfake teknolojisiyle ilgili öncelikli endişenin, kişilerin rızaları alınmadan üretilen pornografik içerikler olması gerektiği açıktır.

Somut olaylar da yapay zekâyla üretilmiş pornografiye yoğun bir talep bulunduğunu göstermektedir. Örneğin; 2024’te Güney Koreli bir gazeteci, bir sohbet uygulamasındaki birçok sohbet grubunun, grup üyelerinin tanıdıkları kadınların yapay zekâyla pornografik görsellerini veya videolarını üretme amacıyla kurulduğunu tespit etmiştir (고나린 2024; Mackenzie ve Choi 2024). Söz konusu sohbet uygulaması benzeri uygulamalardaki moderasyon eksikliği ve internette kullanıcıları izlemenin güçlüğü dikkate alındığında bu olayın, buz dağının görünen kısmı olma olasılığı yüksektir.

Yapay zekâyla üretilmiş pornografiye dair dikkat çekici bir bulgu, bu tür içeriklerin hemen hepsinin kadınları veya kız çocuklarını hedef almasıdır. 2023 yılı itibarıyla internette bulunan deepfake porno videolarının %99’unda merkezde yer alan kişi, kadındır (Security Hero 2023). Yapay zekâyla üretilmiş pornografinin bir başka çeşidi olan ve kullanıcılar arasında popüleritesi gittikçe artan çıplaklaştırma [*nudify*] uygulamalarının büyük çoğunluğu yalnızca kadın görselleriyle çalışmaktadır (Murphy ve Bloomberg 2023).

Bu durum, aslında hiç şaşırtıcı değildir. Çünkü deepfake teknolojisi, zaten kadınların bedenlerini sömürme amacıyla üretilmiştir (Cole 2018). Nitekim deepfake terimi, ilk kez 2017’de bir *Reddit* forumunda *makine öğrenmesi modelleri aracılığıyla ünlülerin -daha doğrusu kadın ünlülerin-pornografik görüntülerinin oluşturulması* anlamında kullanılmış (Gaur, Mallik ve Jhanjhi 2023, 3) ve uzunca bir süre bu anlama gelmeye devam etmiştir. Buna karşın yapay zekâ teknolojisinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte siyasi dezenformasyon endişesi gündemde daha çok yer bulmaya başlamış, -asıl öncelenmesi gereken- yapay zekâyla üretilmiş pornografi konusuysa tamamen gündem dışına itilmiştir.

Feminizmin Pornografi Eleştirisi

Yapay zekâyla pornografik içerikler üreten kullanıcıların neredeyse hepsinin yalnızca kadınları ve kız çocuklarını hedef alıyor olması, bu meselenin toplumsal cinsiyet bakımından incelenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu makalede yapay zekâyla üretilmiş pornografi toplumsal cinsiyet bakış açısıyla ele alınırken feminizmin geleneksel pornografiye yönelik eleştirisinden yola çıkılacaktır. Feminizmin pornografi eleştirisinin temellerinin daha iyi anlaşılabilmesi için pornografi tartışmalarının tarihsel bağlamına değinilecek; ayrıca pornografinin bir cinsel ifade biçimi olarak ifade özgürlüğü kapsamında korunması gerektiğini savunan feminist düşünürlerin görüşlerine de yer verilecektir.

Pornografinin feminizmin gündemine girmesi, Amerika’da “Pornografinin Altın Çağı [*Golden Age of Porn*]” olarak adlandırılan pornografik filmlerin ana akım sinemaya girmesiyle eş zamanlıdır.¹ Pornografinin Altın Çağı’nı başlatan film kabul edilebilecek olan 1972 yapımı *Deep Throat*; bir konusu olması, bazı sahnelerde komediye yer verilmesi, birden fazla mekânda çekilmesi, altmış dakikadan uzun sürmesi gibi açılardan

o güne kadar çekilmiş pornografik filmlerden ayrılmakla beraber pornografi karşıtı bir hareket başlatması bakımından önemlidir.

Filmin başkahramanı Linda Lovelace, cinselliğini özgürce yaşayan; buna rağmen bir türlü orgazma ulaşamayan, cinsel yaşamında tatmin olamayan bir kadındır. Bu sorununu çözmek için bir arkadaşının tavsiyesi üzerine psikiyatriste gitmeye karar verir. Doktor Young, Linda'nın klitorisinin vulvasında değil, gırtlığında olduğunu fark eder. Bunun üzerine tedavi kapsamında Linda'ya boğazındaki kasları tamamen gevşetebilmesini ve partnerinin penisinin gırtlığında bulunan klitorisine erişmesini sağlayacak bir oral seks yöntemi öğretir. Filmin adı da buradan gelmektedir.

Her ne kadar filmin konusu son derece gülünç olsa da pornografi karşıtı hareketi tetikleyen, aslında filmin konusu değildir. Gişelerde büyük başarı yakalayan bu filmin başrol oyuncusu Linda Boreman, daha sonra çekimler sırasında evli olduğu Chuck Traynor tarafından zorlandığı için filmde oynadığını açıklamıştır.² Andrea Dworkin ve Catharine MacKinnon başta olmak üzere pek çok feminist aktivist Boreman'ın yanında yer alarak pornografiye karşı bir hareket başlatmıştır. Feminizmin pornografiye yönelik eleştirileri de bu bağlamda ortaya çıkmıştır.

Feminizmin pornografi eleştirisinin, üç temel teze dayandığı söylenebilir: (1) Pornografi, bir ahlak³ meselesi değildir; toplumda var olan iktidar ilişkilerini yansıtan ve eril tahakkümü pekiştiren politik bir uygulamadır. (2) Pornografi, kadınları bir yandan nesneleştirirken diğer yandan insandışılaştırır. (3) Pornografi, bir cinsel fanteziden ibaret değildir; kadınlara doğrudan zarar verir.

İlk olarak MacKinnon'a göre (1984, 323; 2020, 228) pornografinin müstehcenlik kapsamında değerlendirilmesi hatalıdır çünkü müstehcenlik, bir ahlak sorunudur. Oysa pornografi, ahlaktan öte toplumsal iktidar ilişkileriyle ilgilidir; yani politik bir uygulamadır. Dahası müstehcenliğin ölçütü, eril bakış

açısıdır (1984, 325; 2020, 229). Müstehcenliğin yasaklanmasındaki amaçsa pornografinin zarar verdiği kişileri korumak değildir; pornografinin çoğunlukla erkek olan tüketicisini ahlaksızlıktan korumaktır (2020, 232).

Pornografiyi müstehcenlik olarak ele almak, pornografinin verdiği zararın üstünü örter. Pornografi tartışması, pornografinin eril ahlak anlayışı bakımından iyi ya da kötü olmasına indirgenir. Cinsiyetin ve cinselliğin hangi biçimlerinin “normal” olduğu, cinselliğin medyada nasıl gösterilmesinin “ahlaka uygun” olacağı belirlenmeye çalışılırken kalıp yargılar yeniden üretilir. Buna karşılık pornografinin toplumsal iktidar ilişkileri bağlamında incelenmesi, sorunu daha iyi kavramaya ve etik açıdan değerlendirmeye olanak sağlar. Böylece soruna hak koruyucu çözümler getirilebilir.

Pornografiye yönelik ikinci eleştiri, pornografinin kadınları nesneleştirmesidir. MacKinnon, pornografinin kadınları, erkeklerin cinsel hazzının bir aracı hâline getirdiğini belirtir. Pornografide kadınlar, aşağılanmaktan ve işkence görmekten zevk alan varlıklar gibi gösterilerek insandışılaştırılır (MacKinnon 1984, 341). Kadınların aşağılanmadıkları veya işkence görmedikleri senaryolarda dahi nesneleştirme devam eder. Söz gelimi siyahi kadınların cinselliklerinin abartılması veya Asyalı kadınların itaatkârlıklarının vurgulanması, nesneleştirmenin ırk açısından görünümüdür. Yahut pornografide temsil edilen kadınların daima eril bakışın güzellik standartlarını yansıtmaları da nesneleştirmedir (Dworkin 1989, 114-117).

Nesneleştirmenin önemli bir sonucu, pornografinin fanteziden ibaret görülmesine neden olmasıdır. Oysa pornografinin bir fanteziden fazlası olduğu açıktır. Zira Dworkin’in (1989, 201) de belirttiği gibi “pornografi de kullanılan kadınlar, pornografide kullanılırlar.” Dolayısıyla en azından pornografi çekmeye rıza vermeyen fakat zorlanan kadınların zarara uğramaları söz konusudur. Burada rızayla kastedilen, maddi cebrin yokluğu değildir; çeşitli nedenlerden ötürü pornografi çekmeye razı olan kadınların da rıza

verdiklerinden söz edilemeyecektir. Bu durumda zarar, vardır ve gerçektir.

Pornografiden kaynaklanan zarar, üretiminde gerçek insanların kullanılmasıyla sınırlı değildir. Eril tahakkümün ve cinselliğe ilişkin kalıp yargıların pornografi yüzünden pekişmesi de bu kapsamda değerlendirilebilir. Bundan dolayı MacKinnon, pornografinin bir ayrımcılık biçimi olduğunu savunmaktadır (1991, 804). MacKinnon'a göre (1996, 29-31) toplumda iktidar ilişkileri, ifadeler aracılığıyla yaratılır. Bir başka deyişle ifadeler, zararsız değildir; aksine toplumsal ilişkileri düzenleme noktasında oldukça etkilidir. Pornografi de toplumsal cinsiyet ilişkilerini etkilediği ölçüde zarara neden olur.

Elbette feminist yazarların hepsinin bu yaklaşıma tamamıyla katıldıklarını söylemek mümkün değildir. Kimi yazarlar, bu eleştirileri tamamen haksız bulurken; kimi yazarlar, eleştirilerin bir kısmına katılmakla birlikte pornografiye yönelik sansürcü bir tutumun zarara yol açacağını ifade etmektedir.

Gayle Rubin (2007), feminist pornografi karşıtlığının ahlaki veya dinî gerekçelerle pornografinin yasaklanmasını talep eden kimselere teorik altyapı hazırladığını iddia etmektedir. Dahası Rubin'e göre pornografi karşıtlığı, toplumsal cinsiyet açısından temellendirilse bile, cinsel hiyerarşiyi sürdürmekten başka bir işlev görmemektedir. Rubin, cinsel hiyerarşiyi iki katmanlı bir halka biçiminde tanımlamakta [*charmed circle*]; iç halkada toplum nezdinde normal kabul edilen heteroseksüel, evlilik içi, tek eşli vb. cinsel ilişki biçimlerinin, dış halkadaysa toplum nezdinde sapkın görülen eşcinsel, evlilik dışı, çok eşli vb. cinsel ilişki biçimlerinin yer aldığını belirtmektedir. Rubin'in sınıflandırmasında pornografi karşıtı feministlerin eleştirilerinin öncelikli hedefi olan sadomazoşizm ve pornografi de dış halkada kalmaktadır. Dolayısıyla Rubin'e göre son derece muhafazakâr bir feminist cinsel ahlak teorisi ortaya koyan pornografi karşıtlığı, esasında cinsel

hiyerarşiyi pekiştirmektedir.

Burada gözden kaçırılmaması gereken, pornografiyi eleştiren feminist düşünürlerin belli cinsel azınlıkları ötekileştirmek gibi bir amaç gütmedikleridir. Sadece Linda Lovelace örneğinde olduğu gibi birçok kadının başka bir seçeneği olmadığı için pornografik filmlerde oynadığı gerçeğini ortaya konmaktadır. Ayrıca Rubin'in iddiasının aksine (2007, 166) yazarlar, pornografide üretilen eşitsizliklerin toplumda var olan cinsiyetçiliğin nedeni olduğunu ileri sürmemektedirler; yalnızca pornografiyi, sosyal bir olgu olan eril tahakkümün işlediği bir alan olarak değerlendirmektedirler.

Pornografi tartışmasında Rubin'den daha farklı bir görüş benimseyen Ellen Willis, pornografiyle ilgili eleştirilere katılmakla birlikte (2012, 9) feminizmin “seks yanlısı bir hareket [*pro-sex movement*]” olduğunu ve yetişkinler arasındaki rızaya dayalı ilişkilere ahlakçı bir açıdan müdahale edilmemesi gerektiğini (2012, 14) savunmaktadır. Willis'e göre pornografiyi düşmanlaştırmanın önemli bir sonucu, kadınların cinsellikleri üzerindeki baskının artması olacaktır (1994, 162).

Hem radikal hem de liberal görüşe bazı açılardan katılmadığını belirten Ann Ferguson (1984, 111), feminist fantezi üretiminin desteklenmesini önermektedir. Ferguson'a göre liselerdeki cinsellik eğitimlerinden popüler kültüre kadar her alanda feminist bir cinsellik anlayışı yayılması gerekmektedir.

Her ne kadar pek çok yazar, Dworkin ve MacKinnon'un pornografiye yönelik tutumunu eleştirmişse de adı geçen yazarların görüşlerinden de anlaşılabileceği üzere feminizm içerisinde pornografinin eril kültürün bir ürünü olduğu konusunda tartışma yoktur. Yalnızca feminizmin pornografi karşısında nasıl bir tavır alması gerektiği konusunda görüş ayrılıkları söz konusudur. Rubin, Willis ve Ferguson gibi düşünürler, bir bütün olarak pornografiyi yasaklamanın yanlış olduğunu savunmaktadırlar. Buna karşılık Dworkin ve MacKinnon gibi düşünürlerin de her türden cinsel içeriğin

yasaklanmasını savundukları iddia edilemez. Nitekim hazırladıkları hukuki metinlerde pornografiyi oldukça sınırlı tanımladıkları görülmektedir (Dworkin ve MacKinnon 1988, 35). O hâlde “Feminist Seks Savaşları [Feminist Sex Wars]” da denilen bu tartışmanın, gerçek anlamda bir uzlaşmazlık olmaktan uzak olduğu söylenebilir. Hatta feminist aktivistler, pornografiye yönelik temel eleştiriler konusunda hemfikirdirler. Anlaşamadıkları konu, sorunun çözümü noktasındadır. Kısacası *feminizmin pornografi eleştirisi* ifadesiyle kastedilen, feminist düşünürlerin pornografiyle eril bakış açısı arasında kurdukları ilişkidir.

Öte yandan bu çalışmanın konusu, geleneksel pornografiden farklı olarak yapay zekâyla üretilmiş pornografidir. Bu nedenle feminizmin geleneksel pornografi eleştirisi benimsense de çözüm önerileri, sorunun yeni olması ve ayrıksı niteliği nedeniyle farklılaşacaktır. Dolayısıyla makalede feminist yazarlar arasındaki çözüm önerisi farklılıklarına odaklanılmamış; pornografi konusunu teorik olarak ilk ele alan yazarlar olan Dworkin ve MacKinnon’un tespitlerinden yola çıkılarak feminizmin pornografi eleştirisinin çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır.

Son olarak cinselliği konu edinen yazılı veya görsel ürünlerin büyük çoğunluğunun feminist teoride eleştirilen üç özelliğin bir kaçını veya hepsini taşıdığı ileri sürülebilse de bunun, her pornografik ürüne hukuki olarak müdahale edilmesi için yeterli bir gerekçe olmadığı açıktır. Dahası bu ürünlerin müstehcenlik adı altında eril ahlak anlayışına göre değerlendirilmesi olasıdır. Bu durumda çözüm, pozitif hukuk düzeninin dışındadır; pornografik eserlerin etik biçimde üretimi ve tüketiminin, ancak toplumsal cinsiyet ilişkilerinin değişmesiyle mümkün olduğu kabul edilmelidir.

Buna karşılık bazı durumlarda hukuki yaptırım uygulanması zorunludur. Hâlihazırda mevcut suçları teşkil eden veya kişilik haklarını ihlal eden fiiller, zaten yaptırıma tabidir. Fakat teknolojinin gelişmesiyle birlikte

ortaya çıkan -yapay zekâyla üretilmiş pornografi gibi- bazı ihlallerin hukuki niteliği tartışmalıdır. Hatta bazen ihlalin varlığı ya da yokluğu tartışma konusu olabilmektedir. Bu doğrultuda makalenin üçüncü ve dördüncü bölümlerinde yapay zekâyla üretilmiş pornografinin ne olduğu, hangi değeri ihlal ettiği ve etik olup olmadığı, feminizmin pornografi eleştirisinden yararlanılarak belirlenmeye çalışılacaktır.

Feminist Bakış Açısından Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi

Feminizmin geleneksel pornografi eleştirisi, yapay zekâyla üretilmiş pornografi açısından da geçerliliğini korumaktadır. Hatta yapay zekâyla üretilmiş pornografide iktidar ilişkilerinin, nesneleştirilmenin ve zararın çok daha belirgin olduğu iddia edilebilir.

Yapay zekâyla pornografisi üretilen kadınların çoğunluğu ünlü kadınlardır (Security Hero 2023). Bunun nedeni, üretken modellerle bir kişinin gerçekçi bir görüntüsünü üretebilmek için o kişinin çok miktarda verisine ihtiyaç olmasıdır. Ünlü kadınlar, kendilerine ait çok miktarda ve çok çeşitli veriye internet üzerinden kolayca erişilebildiği için öncelikli hedef olmuşlardır. Fakat son birkaç yılda üretken yapay zekâ teknolojisinde yaşanan gelişmeler sonucunda daha az veriyle, daha kısa sürede ve daha düşük maliyetle pornografi üretmek olanaklı hâle gelmiştir. Herhangi bir kişinin, tek bir yüksek kalite fotoğrafı kullanılarak yirmi beş dakikadan kısa sürede ve ücret ödmeden altmış saniyelik bir videosu üretilir (Security Hero 2023). Dahası artık bunun için makine öğrenmesi veya yazılım bilmeye de gerek yoktur. Dolayısıyla yakın gelecekte ünlü olmayan kadınların yapay zekâyla pornografilerinin daha sık üretileceği akla yatkın bir tahmin olacaktır.

Ünlü olmayan kadınların yapay zekâyla pornografilerinin üretilmesindeki temel amaç, üretilen pornografik içeriğin “intikam pornosu

[*revenge porn*]]” olarak kullanılmasıdır. Adından da anlaşılacağı üzere intikam pornosu, genellikle, failin mağdurdan intikam alma amacıyla mağdurun rızası olmadan cinsel içerikli görsellerini yayması olarak tanımlanmaktadır (Holt ve Liggett 2020, 1135-1137). Fakat buradaki intikam terimi yanıltıcıdır; mağdur kadınların suçu tahrik ettikleri düşüncesini içinde barındırmaktadır. Dahası intikam pornosunun yalnızca eski romantik partnerleri kapsadığı ve saikin daima intikam almak olduğu yanılgısına yol açmaktadır (Henry ve Flynn 2020, 1112). Oysa hemen hepsi erkek olan faillerin tanıdıkları veya tanımadıkları kadınları hedef alabildikleri, bu kadınları aşağılamaktan para kazanmaya kadar çok çeşitli saiklerle hareket edebildikleri görülmektedir (Holt ve Liggett 2020, 1140). Bundan dolayı literatürde “rıza dayalı olmayan pornografi [*non-consensual pornography*]]”, “istemsiz porno [*involuntary porn*]]” ve “görsele dayalı cinsel şiddet [*image-based sexual violence*]]” gibi adlar tercih edilmektedir (Henry ve Flynn 2020, 1112). Öte yandan intikam pornosu terimi, eril bakış açısının fark edilmesi bakımından önemlidir. Zira bir erkeğin, kendisini terk veya reddeden bir kadından intikam almaya hakkı olduğu ön kabulünden hareketle bu eyleme “intikam pornosu” denmektedir. Bu durumda intikam pornosunun toplumsal iktidar ilişkilerinin bir yansıması olduğu açıktır.

Her ne kadar intikam pornosu, yeni bir olgu olmasa da teknolojik gelişmeyle birlikte yaygınlaşmıştır. Bu tür içerikleri üretmek, kopyalamak, paylaşmak kolaylaşmıştır (Henry ve Flynn 2020, 1110). Yapay zekâyla üretilmiş pornografi de teknolojik gelişmenin sonucudur. Buna karşılık yapay zekâyla üretilmiş pornografiyle intikam pornosunun aynı olmadığı belirtilmelidir. İntikam pornosu, mağdura ait gerçek mesajların, fotoğrafların, videoların yayılmasını da kapsamaktadır. Yapay zekâyla üretilmiş pornografiye daima *sentetik* medyadır. Ayrıca intikam pornosunda belli bir kişi hedef alınırken; yapay zekâyla üretilmiş pornografi, gerçekte var olmayan rastgele insan görsellerini içerebilir. Yine de yapay zekâyla üretilmiş pornografinin

azımsanamayacak bir kısmının intikam pornosu olduğu göz ardı edilmemelidir.

Yapay zekâyla üretilmiş pornografi, bir yandan eril tahakkümü sürdürürken diğ er yandan kadınları daha önce hiç nesneleştirilmedikleri kadar nesneleştirmektedir. Kadınların bedenleri verilere indirgenmekte, erkeklerin bu veriler üzerinde tasarruf etme yetkileri olduğu kabul edilmektedir. Araştırmaya göre deepfake porno üreten veya tüketen erkeklerin %74'ü eylemlerinden suçluluk duymamaktadır. Söz konusu erkekler, kendilerini “Gerçekten o kişi olmadığını biliyorum”, “Kişisel eğlencemden öteye geçmediği sürece kimseye zarar verdiğini düşünmüyorum”, “Deepfake porno, cinsel fantezilerin daha gerçekçi bir versiyonundan ibaret” ve “Bence deepfake pornonun normal pornodan bir farkı yok” gibi ifadelerle savunmaktadır (Security Hero 2023). Bu bağlamda kadınların, erkek cinsel hazzı için tamamıyla araçsallaştırıldıkları iddia edilebilir.

Dahası üretken yapay zekâ modelleri, gerçek hayatta mümkün olmayan senaryoların hayata geçirilmesine olanak sağlamaktadır. En uç cinsel fanteziler, yapay zekâ aracılığıyla görselleştirilebilmektedir. Kadınlar, eril bakış açısının “ideal” bedenlerine sokulabilmekte; acıdan ve aşağılanmadan zevk alan insan dışı varlıklar olarak tasvir edilebilmektedir.

Yapay zekâyla üretilmiş pornografi, aynı zamanda, dijital ekonominin bir parçasıdır. Deepfake üreticileri, çevrim içi platformları kullanarak ünlülerin veya müşterilerinin talep ettikleri kişilerin deepfake videolarını satmaktadır (Tenbarga 2023). Geleneksel pornografi sektöründe olduğu gibi (Tarrant 2016, 42-44) yapay zekâyla üretilmiş pornografi sektörünün de ekonomik boyutunu tahmin etmek kolay değildir. Yine de yapay zekâyla üretilmiş pornografinin kadınların ekonomik amaçlarla sömürsünün yeni bir yolu olduğu ileri sürülebilir.

Belirli kadınların veya kız çocuklarının hedef alındığı durumlarda, yani intikam pornosu vakalarında, mağdur kadınlar ve kız çocukları psikolojik

açından ağır zarar görmektedir. Çoğu mağdur, depresyon ve anksiyete yaşamaktadır. Ayrıca mağdurların sosyal hayatı, ciddi ölçüde etkilenmektedir. Cinsel içerikli görüntülerinin sosyal çevrilerince öğrenilmesinden çekinen veya etraflarındaki insanlardan olumsuz tepki gören mağdurlar; ailelerinden uzaklaşmak, romantik partnerlerinden ayrılmak, işlerini veya okullarını bırakmak zorunda kalmaktadırlar (Holt ve Liggett 2020, 1139).

Failler, cinsel içerikli görüntüleri mağdurun adı, sosyal medya hesabı, telefon numarası ve adresi gibi kişisel bilgilerle birlikte paylaşılabilmektedirler. Bu durumda mağdurlar, hem başka faillerin hedefleri hâline gelmekte hem de gelecekte isimleri internette aratıldığında cinsel içerikli görüntülerin ortaya çıkması riskiyle karşı karşıya kalmaktadırlar (Henry ve Flynn 2020, 1113).

Bunların yanı sıra yapay zekâyla üretilmiş pornografi, başka suçların işlenmesi için bir araç da olabilmektedir. Mağdurların cinsel içerikli görüntülerinin yayılacağı tehdidiyle seks köleliğine zorlanması (*sextortion*) bunun başlıca örneğidir (Henry ve Flynn 2020, 1113).

Yapay zekâyla görsel üretmenin ve insanların kişisel verilerine erişmenin her geçen gün daha da kolaylaştığı günümüzde yapay zekâyla üretilmiş pornografi, büyük bir tehdittir. Herhangi bir kadının sosyal medyada paylaşılan tek bir fotoğrafından isteyen herkes pornografik materyal üretebilir; bunu kişisel fantezilerini gerçekleştirmek için yapabilir, intikam almayı veya maddi çıkar sağlamayı amaçlayabilir, sadece gücünü tatbik etmek istiyor olabilir. Ancak buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılabileceği üzere yapay zekâyla üretilmiş pornografi, failin amacı ne olursa olsun toplumsal cinsiyete dayalı bir şiddet biçimidir.

Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografinin Etikliği Tartışması

Yapay zekâyla üretilmiş pornografinin sözde intikam pornosu olarak

kullanılmasının etik olmadığı konusunda tartışma yoktur. Fakat belli bir kişiyi hedef almayan, intikam pornosu olmayan yapay zekâyla üretilmiş pornografinin etik olduğu iddia edilmektedir. Bu bağlamda yapay zekâyla üretilmiş pornografi ve cinsel fanteziler arasında benzerlik kurulmaktadır.⁴ Ancak üretken yapay zekâ modellerinin çalışma prensibi, böyle bir benzetmenin hatalı olduğunu ispatlamaktadır.

DALL-E, Stable Diffusion, Midjourney gibi metinden görsel oluşturma [*text-to-image*] veya *Sora, Lumiere* gibi metinden video oluşturma [*text-to-video*] modelleri, temelde difüzyon modelidir [*diffusion model*].⁵ Difüzyon modellerinin görsel oluşturma süreci iki aşamaya ayrılarak incelenebilir. Birinci aşamada görsel, tamamen gürültüye dönüştürülürken; ikinci aşamada model, eğitim verilerini kullanarak gürültüden net bir görsel oluşturmak üzere eğitilir. Görselin gürültüye dönüştürülmesi, görseldeki piksellerin değerlerinin değiştirilmesinden ibarettir. Yani görselde düşük kaliteli bir fotoğraf makinesiyle çekilmiş fotoğraflardakine benzer bozulmalar meydana getirilmesidir. Birinci aşamada amaçlanan görseli, adım adım bozarak her defasında gürültüyü biraz daha artırmak ve sonunda tamamen gürültüden ibaret bir görsel elde etmektir. Difüzyon modelleri, bu süreci tersine çevirme fikrine dayanmaktadır. İkinci aşamada bir makine öğrenmesi modeli, eğitim verilerini kullanarak gürültüden net bir görsel oluşturur. Sürecin yapay zekâ olarak adlandırılabilir kısmı da burasıdır. Model, eğitim verilerindeki görsellere rastgele eklenen gürültüleri gidermeyi öğrenir; böylece önermelerden yeni görseller üretebilir.

Videolar, art arda gelen görsellerden oluşur; görsellerse piksellerden oluşur. Makineler, bu bağlamda bilgisayarlar, piksellere verilen sayısal değerler üzerinde matematiksel işlemler yaparak çalışır. Difüzyon modelleri de gürültü eklenerek piksel değerleri değiştirilmiş görselleri, piksel değerleri değiştirilmeden önceki net görsellerin yapısına dayalı tahminlerle netleştirir. Yani model, önce eğitim veri setindeki görsellerin yapısını öğrenir. Ardından

gürültü eklendikçe net görselin yapısıyla gürültülü görselin yapısı arasında ilişki kurar. Eğitim tamamlandıktan sonra model, kurduğu ilişkilerden yola çıkarak gürültüden ibaret görselin piksellerini düzeltir. O hâlde modelin oluşturduğu “yeni” ürün, aslında eğitim verilerinin sonucudur.

Belli bir kişiyi hedef alıyor olmasa bile yapay zekâyla üretilmiş pornografideki sorun, difüzyon modellerinin veriye bağımlı olmasıdır. Yapay zekâ modellerinin eğitim verileri internetten toplanmakta, bu süreçte verilerin sahiplerinden rıza alınmamaktadır. Kaldı ki böyle bir rızanın alınması olanaksızdır çünkü üretken modellerde yaşanan ani gelişmenin nedeni, bu modellerin ölçeğinin büyümesidir. Günümüzde akıllı cihazlar sayesinde çok büyük miktarlarda veri toplanabilmekte [*big data*], toplanan veriler sayesinde büyük modeller eğitilebilmekte [*large models*] ve üretken yapay zekâ modelleri daha başarılı sonuç verebilmektedir. O hâlde yapay zekâyla gerçekçi bir pornografik materyal üretilmesinin nedeni de veri miktarındaki artıştır. Örneğin; bir modelin yeşil elbiseli bir kadın görseli üretebilmesi için eğitim veri setinde sosyal medyadan, haber sitelerinden, bloglardan kimsenin rızası alınmadan taranmış, yani web sitelerinden kazınmış [*web scraping*] yeşil elbiseli kadın fotoğrafları bulunması zorunludur. Bu durumda yapay zekâyla üretilmiş pornografinin, eğitim veri setlerinde görselleri bulunan her kadını sömürdüğü ileri sürülebilir.

Üretken modellerin veriye bağımlılığının gözden kaçırılması, çocuğun cinsel istismarı materyalleri [*child sexual abuse materials*] konusunda son derece tehlikeli yaklaşımlara yol açmaktadır. Yapay zekâyla üretilmiş çocuğun cinsel istismarı materyallerinin cinsel istismar mağduru çocukları korumaya yardım edebileceği savunulmaktadır. Bu görüşteki kimselere göre yapay zekâyla bu tür içerikler üretilirken gerçek çocuklar mağdur edilmemektedir, dolayısıyla gerçek çocukların istismara uğramalarını önlemenin bir yolu olabilir (Bernstein 2023). Oysa üretken modellerin çalışma biçimi, süreçte gerçek

çocukların görsellerinin kullanılmasının zorunlu olduğunu göstermektedir. Yapay zekânın veriye bağımlılığı göz önüne alındığında ortada “mağdursuz bir suç” yoktur. Aksine görsellerine internetten erişilebilen *gerçek* istismar mağduru çocuklar veya istismar mağduru olmasalar bile sosyal medyada fotoğrafları paylaşılmış çocuklar vardır (Cole ve Maiberg 2024). Nitekim bir araştırmada *Stable Diffusion* gibi modellerin eğitiminde kullanılan LAION-5B veri setinde çocuğun cinsel istismarı materyalleri bulunduğu tespit edilmiştir (Thiel 2023).

Internet Watch Foundation adlı, çevrim içi çocuğun cinsel istismarı materyalleriyle mücadele eden sivil toplum örgütünün CEO’su Susie Hargreaves de bu konudaki en büyük endişesinin “bu tür çocuğun cinsel istismarı içeriklerinin bir biçimde etik olduğu düşüncesi” olduğunu ifade etmekte ve etik olmadığını vurgulamaktadır (Internet Watch Foundation 2023, 4). Söz konusu içerikler, çocuğun cinsel istismarıyla mücadele noktasında birçok soruna neden olmaktadır. İnternette karşılaşılan istismar görsellerinin hangilerinin gerçek mağdurlara ait olduğunu, hangilerinin yapay zekâyla üretildiğini ayırt etmek gittikçe güçleşmektedir. Bunun sonucunda gerçek mağdurlara ayrılan kaynaklar, yapay zekâyla üretilmiş görsellerdeki o sırada fiziksel olarak istismara uğramayan çocukları bulmak için harcanmaktadır (Internet Watch Foundation 2023, 6; Kang 2024). Özellikle faillerin ünlü mağdurların yeni görsellerini üretmeleri, hem artık istismara uğramayan çocukları ararken o sırada istismara uğrayan çocuklara yeterince kaynak aktarılamamasına hem de mağdurlarda ikincil mağduriyete neden olmaktadır (Internet Watch Foundation 2023, 6). Dahası faillerin bazı modelleri, ünlü çocukların veya tanınmış mağdurların cinsel istismar materyallerini üretmeye olanak sağlayacak biçimde ince ayarladıkları [*fine-tuning*] görülmektedir (Internet Watch Foundation 2024, 7). Ayrıca üretilen içerikler, *grooming* amacıyla kullanılabilir (Internet Watch Foundation 2023, 8).

Kısacası gerek yapay zekâyla üretilmiş pornografinin gerekse yapay zekâyla üretilmiş çocuğun cinsel istismarı materyallerinin etik bir biçimde üretilmesi veya tüketilmesi mümkün değildir. Üretken modellerin veriye bağımlılığı devam ettiği sürece bu gerçek değişmeyecektir. Yapay zekâ teknolojisindeki gelişmenin veri miktarındaki artışa bağlı olduğu düşünülürse yakın gelecekte veriden bağımsız içerik üretmenin pek olası olmadığı da açıktır.

Yine de bazı teknoloji şirketleri, modelleriyle pornografik içerik üretimine izin vermeyi tartışmaktadır. *ChatGPT* ve *DALL-E* gibi popüler modelleri piyasaya süren *OpenAI* da bu şirketlerden biridir (Milmo 2024). Hâlihazırda pornografik içerik üretimine izin veren modeller de vardır. Örneğin *Civitai*, kullanıcıların “*not safe for work (NSFW)*” olarak adlandırılan cinsellik veya çıplaklık içeren içeriklerin üretimine izin vermektedir. Yalnız üretilen içeriğin, çocukları veya gerçek yetişkinleri içermemesi gerekmektedir. Ayrıca çocukların cinsel içerikli olmasa bile gerçekçi tasvirlerinin üretilmesi de yasaktır (*Civitai*).

Bu bağlamda yapay zekâyla pornografi üretimiyle ilgili kurallar koymanın kadınların ve çocukların güvenliklerini sağlamaya yetip yetmeyeceği sorulmalıdır. Zira failler, modellerin nasıl ince ayarlanacağını veya kuralların nasıl aşılanacağını internetten kolayca öğrenebilirler. Öyleyse sıradan bir insan, üretici tarafından yasaklanmış olsa bile modeli ince ayarlayarak belli kişileri hedef alan pornografik içerikler veya çocuk tasvirleri üretebilir. Modellere ince ayar yapılması önlenbilse dahi üretken yapay zekânın veriye bağımlılığı unutulmamalıdır. Üretilen içerikten teşhis edilemese de yapay zekâyla üretilmiş pornografide rızaları alınmadan kullanılan insanlar, *gerçek* insanlardır.

Hukuki Açıdan Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi

Yapay zekâyla üretilmiş pornografi toplumsal cinsiyete dayalı bir şiddet biçimidir. Kadınların ve kız çocuklarının haklarının korunması için yapay zekâyla pornografi üretmenin hukuki olarak düzenlenmesi şarttır. Doktrinde intikam pornosuyla ilgili çalışmalarda, intikam pornosunun deepfake porno da kapsayacak biçimde kendi başına bir suç olarak düzenlenmesi gerektiği savunulmaktadır (Aksoy Retornaz 2021, 32-34; Yavuz 2021, 133-136). Bunun için intikam pornosunun mağdurlar üzerindeki yıkıcı etkisi, suçun özgün niteliği, toplumsal cinsiyet boyutunun öne çıkarılması isteği, kamuoyunda farkındalığı sağlayarak mağdurların suçlanmalarını önleme ve caydırıcılığı artırma amacı, uluslararası adli yardımlaşmayı kolaylaştırmaya katkısı gibi gerekçeler ileri sürülmektedir (Yavuz 133-136).

Bu gerekçeler, belli bir kişiyi hedef alan yapay zekâyla üretilmiş pornografi açısından geçerlidir. Fakat belli bir kişiyi hedef almayan yapay zekâyla üretilmiş pornografi bakımından durum farklıdır. Ayrıca çocuğun cinsel istismarı materyallerinin de ayrı değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Öncelikle yapay zekâyla üretilmiş pornografinin intikam pornosundan geniş bir kavram olduğu yinelenmelidir. Örneğin; bir ünlünün cinsel içerikli görsellerinin kişisel tatmin amacıyla üretilmesi de yapay zekâyla üretilmiş pornografi kapsamına girmektedir. Bu bakımdan intikam pornosunun tanımı, oldukça sınırlayıcıdır. Dolayısıyla yalnızca intikam pornosunun suç olarak düzenlenmesi -deepfake porno dâhil edilse bile- yeterli değildir.

İkincisi, yapay zekâyla üretilmiş pornografide gerçekte var olmayan insanların veya çizgi karakterlerin betimlenmesi de mümkündür. Bu tür içeriklerin suç hâline getirilmesi, söz konusu eylemleri soruşturmanın ve kovuşturmanın güçlüğü göz önüne alındığında anlamlı olmayacaktır. Özellikle çizgi karakterlerin tasvirlerinde fikri hak ihlali⁶ dışında somut bir zarar gösterilememesi, büyük bir engeldir. Ama yapay zekâyla gerçekte var

olmayan insanların gerçekçi cinsel içerikli görsellerinin üretilmesinin serbest bırakılması da düşünülemez. Çünkü yapay zekâ modelleri, veriye bağımlıdır; bu modellerle içerik üretilirken eğitim verilerindeki *gerçek* insanların görselleri kullanılır. Bu bağlamda benimsenebilecek çözüm, modellerin bu tür içerikler üretmeyi kısıtlayacak biçimde tasarlanmasıdır. Yapay zekâ şirketlerinin modellerini nasıl üretecekleri veya piyasaya sürülen bir modelin sınırlarının ne olacağı konusunda hukuki düzenlemeler yapılabilir.

Yapay zekâyla gerçekte var olan kişilerin cinsel içerikli görsellerinin oluşturulmasıysa suç olarak düzenlenmelidir. Hem yapay zekâyla üretilmiş pornografinin bu türünü hem de intikam pornosunu kapsayacak biçimde tek bir suç ihdas edilebilir. Bir kişinin cinsel içerikli görüntülerinin rızasına aykırı olarak *kaydedilmesi, ele geçirilmesi, üretilmesi, çevrim içi veya çevrim dışı paylaşılması, dağıtılması ve yayımlanması* fiilleri suçun kapsamına alınabilir. Bu görüntülerin *satılması, şantaj aracı olarak kullanılması ve görüntülerle birlikte kişinin kişisel bilgilerin de paylaşılması* suçu ağırlaştırıcı nedenler olarak düzenlenebilir. Sayılan fiilleri gerçekleştirme tehdidiyle *mağdurun seks köleliğine zorlanması* durumunda ayrıca cinsel saldırı suçundan da ceza verilebilir.

Doktrindeki önemli bir tartışma, bu yeni suçun Türk Ceza Kanunu'nda nereye konması gerektiğidir. Zira bir suçun kanun sistematığında nerede düzenlendiği, o suçla korunan hukuki değerin ne olduğunu da göstermektedir (Taner 2023, 65). Bir görüşe göre bu suç, özel hayatın gizli alanına karşı suçlar arasında düzenlenmelidir (Aksoy Retornaz 2021, 81-85). Bir başka görüşe göreyse cinsel dokunulmazlığa karşı bir suç söz konusudur (Yavuz 2021, 136-141). Bu makalede ikinci görüşün daha isabetli olduğu savunulmaktadır.

Birinci görüşün temel dayanağı, bu yeni suçun her zaman cinsel saikle işlenmediğidir. Yapay zekâyla pornografi üretmenin kişisel tatminden maddi çıkar sağlamaya kadar çok çeşitli amaçları olabildiği düşünüldüğünde bu

iddia, akla yatkın gelebilir. Ancak biraz daha dikkatli incelendiğinde *cinsel saik* kavramının sınırlarının eril bakış açısından çizildiği anlaşılmaktadır. Sanki cinsel suçlar, sadece cinsel ihtiyaçları tatmin amacıyla işlenirmiş gibi bir izlenim ortaya çıkmaktadır. Oysa araştırmalar, tecavüz suçunun esasen “hükmetmek ve kendini ispatlamak” amacıyla işlendiğini göstermektedir (Taner 2023, 82). Yani cinsel saik, romantik ilişki teklifini reddeden bir kadından intikam alma veya bir kadını cinsel içerikli görüntülerini yaymakla tehdit ederek seks köleliğine zorlama amaçlarını da kapsamaktadır.

Dahası özellikle yapay zekâyla üretilmiş pornografi noktasında herhangi bir özel hayat bulunmadığı açıktır. Bir kadının sosyal medya hesabından herkese açık olarak paylaştığı fotoğrafından cinsel içerikli görseller üretilmesinin özel hayatla bir ilgisi yoktur. Kadının cinsel dokunulmazlığına yönelmiş bir suç vardır. Ayrıca cinsel taciz suçunda olduğu gibi (Taner 2023, 505) bir suçun kişinin cinsel dokunulmazlığını ihlal etmesi, failin mağdura temas etmesini de gerektirmez. Mağdurun cinsel dokunulmazlığına istemediği bir biçimde müdahale edilmesi yeterlidir. Bir kişinin cinsel içerikli görüntülerinin rızasına aykırı olarak kaydedilmesi, ele geçirilmesi, üretilmesi, çevrim içi veya çevrim dışı paylaşılması, dağıtılması ve yayımlanması, cinsel dokunulmazlığa bir müdahaledir. Dolayısıyla böyle bir suçun, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar arasında düzenlenmesi gerekir.

Son olarak suçun, “özel hayatın gizli alanına karşı suçlar” arasında düzenlenmesinin bu olgunun altında yatan toplumsal cinsiyet ilişkilerinin gözden kaçırılmasına neden olacağı iddia edilebilir. Teknolojik gelişmeyle birlikte karşılaşılan yeni cinsel suçlar, kadını nesneleştiren ve eril tahakkümü sürdüren bir kültürün yansımasıdır (Yavuz 2021, 141-143; Holt ve Liggett 2020, 1133). Ancak ihlal edilen hukuki değer cinsel dokunulmazlık olduğu kabul edilirse bu suçlarla etkili bir biçimde mücadele edilebilir.

Diğer taraftan yapay zekâyla her türden çocuk tasviri üretmek

yasaklanmalıdır. Cinsel içerikli olsun ya da olmasın, gerçekçi tasvirler olsun ya da çizgi karakterler olsun yapay zekâyla çocuk görselleri üretilmemelidir. Burada yine teknoloji şirketlerine yönelik düzenlemeler gündeme gelebilir. Çocuğun cinsel istismarı materyallerinin üretilmesi, bulundurulması, çevrim içi veya çevrim dışı paylaşılması, dağıtılması, yayımlanması, satılması, şantaj veya *grooming* aracı olarak kullanılması, *cinsel istismar suçu* kapsamında değerlendirilmelidir.

Sonuç

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte suç işleme biçimleri de karmaşıklaşmakta; hukuk, ortaya çıkan yeni suçlar karşısında yetersiz kalmaktadır. Dahası son derece teknik bir konu olan üretken yapay zekânın tam kavranamaması, mevcut sorunların fark edilmesini zorlaştırmaktadır. Bu bakımdan yapay zekâyla üretilmiş pornografi, ciddiyeyle ele alınması gereken bir meseledir. Elbette teknolojik gelişmenin yarattığı tek sorun, yapay zekâyla üretilmiş pornografi değildir. Bu makalenin konusu, yapay zekâyla üretilmiş pornografiyle sınırlı olduğu için öteki sorunlar ayrıntılı incelenmemiş; intikam pornosu gibi konulara yeri geldikçe değinilmekle yetinilmiştir. Buna rağmen yalnızca yapay zekâyla üretilmiş pornografinin değil, bu türden tüm teknolojik sorunların toplumsal cinsiyet perspektifinden incelenmesi gerektiği belirtilmelidir. Özellikle sözde intikam pornosunun da cinsel dokunulmazlığı ihlal ettiği vurgulanmalıdır.

Yapay zekâyla üretilmiş pornografi başta olmak üzere çevrim içi ortamda işlenen suçlar, tamir edilemez zararlara yol açmaktadır. İnternette bir kez paylaşılan bir dosyanın tamamen yok edilmesinin neredeyse imkânsız olması, bunun başlıca nedenidir. Suç oluşturan içeriklere erişimin engellenmesi, erişim engellemeyi aşmanın kolaylığı nedeniyle elverişsizdir. Uçtan uca şifreli özel mesajlarla suç materyallerinin yayılması olasılığı her zaman vardır. Çoğu teknoloji şirketi, verilerini paylaşmaktan kaçınmaktadır.

Bu bağlamda uluslararası iş birliği zorunludur. Teknoloji şirketlerine suç teşkil eden materyallerin üretilmesini ve yayılmasını önlemek için çalışma, suçların soruşturulması ve kovuşturulması sırasında resmî makamlara yardım etme yükümlülüğü yüklenmelidir.

Ne makalede önerildiği gibi yeni suçlar ihdas edilmesi ne de teknoloji şirketlerine yükümlülükler getirilmesi, sorunun tam anlamıyla çözümünü sağlayabilir. Yapay zekâyla üretilmiş pornografi, hukukun dışında işleyen ataerkil kültürün bir parçasıdır. Dolayısıyla hukuk, tek başına çözüm olamaz. Bu makalede altı çizilmek istenen, cinsel suçlar söz konusu olduğunda mutlaka toplumsal cinsiyet bakış açısından değerlendirme yapılması gerektiğidir. Hak koruyucu hukuk kuralları, ancak böyle konulabilir.

Sonuç olarak yapay zekânın tehlikeleriyle ilgili bilim kurguyu andıran senaryolar yakın gelecekte gerçekleşecek gibi görünmemektedir. Fakat yapay zekâyla üretilmiş pornografi güncel bir sorundur. Birçok kadın ve kız çocuğu, hâlihazırda bu tür içeriklerin mağdurudur. Dolayısıyla hukukun önceliği de bu tür sorunlar olmalıdır. Üretken yapay zekâ, gerçekçi olarak değerlendirilmeli ve mevcut sorunlara hukuki çözümler üretilmelidir. Yapay zekânın etik olarak üretilmesinin ve kullanılmasının ilk adımı, böyle bir yaklaşım benimsemektir.

1 Pornografinin Altın Çağı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Tarrant, Shira. *The Pornography Industry: What Everyone Needs to Know* (Oxford: Oxford University Press, 2016): 22-23.

2 Boreman, otobiyografisinde Traynor tarafından fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik şiddete maruz bırakıldığını ve seks köleliğine zorlandığını ifade etmektedir. Ayrıca *Deep Throat* filmine konu olan oral seks yönteminin de Traynor tarafından öğretilildiğini belirtmektedir. Kitabın tamamı dikkate alındığında filmin senaryosuyla bazı benzerlikler göze çarpmaktadır. Boreman'ın ifadesine göre Traynor, Boreman'ın cinsel ilişkiden zevk almamasını bir anomalisi olmasına yormuş; Boreman'a zorla boğaz kaslarını nasıl gevşeteceğini öğreterek filme konu olan derin oral seks uygulayabilmesini sağlamıştır. Nitekim filmin senaristi ve yönetmeni Gerard Damiano, filmin konusunu Boreman'ın bizzat tecrübe ettiği yeteneğinden

esinlenmiştir. Otobiyografi için bkz. Linda Lovelace ve Mike McGrady, *Ordeal* (New York: Berkeley Books, 1981).

3 Burada İoanna Kuçuradi'nin ahlak ve etik kavramları arasında yaptığı ayrım benimsenmektedir. Ahlakla kastedilen, yere ve zamana göre değişiklik gösteren değer yargılarıdır. Etikse değerlerle ilgilenen bir felsefe dalıdır. Kuçuradi'nin ahlak ve etik ayrımına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. İoanna Kuçuradi, "Ahlak ve Kavramları," *Uludağ Konuşmaları: Özgürlük, Ahlak ve Kültür Kavramları* (Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, 2017): 23-42.

4 Bu yönde bir örnek için bkz. Carl Öhman, "Introducing the pervert's dilemma: a contribution to the critique of Deepfake Pornography," *Ethics and Information Technology* 22, no. 2 (2020): 133-140.

5 Güncel görsel oluşturma modelleri, "*denoising diffusion probabilistic models*" temelli olduğu için burada yalnızca bu tür modellere değinilecektir. Genel olarak difüzyon modelleriyle ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Dave Bergmann ve Cole Stryker, "What are diffusion models?," *IBM*, 21 Ağustos 2024, <https://www.ibm.com/think/topics/diffusion-models> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

6 Üretken modeller eğitim verilerine bağımlı olduğu için bu modeller kullanılarak üretilen ve bir insan tarafından üretilmiş olsa eser sayılacak ürünler, aslında modelin eğitimi sırasında eserleri kullanılan eser sahiplerinin fikri haklarını ihlal etmektedir.

Kaynakça

Aksoy Retornaz, Eylem. *Bir Siber Taciz Biçimi: Cinsel İçerikli Görüntüleri Rızaya Aykırı Olarak İfşa Etme, Yayma, Erişilebilir Kılma veya Üretme Suçu (Revenge Porn ve Deep Fake)* (Ankara: On İki Levha Yayıncılık, 2021).

Bergmann, Dave ve Cole Stryker. "What are diffusion models?" *IBM*, 21 Ağustos 2024, <https://www.ibm.com/think/topics/diffusion-models> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Bernstein, Danielle. "Could AI-Generated Porn Help Protect Children?" *WIRED*, 22 Ağustos 2023, <https://www.wired.com/story/artificial-intelligence-csam-pedophilia/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Civitai, "Using Civitai – A Beginner's Guide," <https://education.civitai.com/using-civitai-a-guide/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Cole, Samantha. "Deepfakes Were Created As a Way to Own Women's

Bodies—We Can’t Forget That,” *VICE*, 18 Haziran 2018, <https://www.vice.com/en/article/deepfake-porn-origins-sexism-reddit-v25n2/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Cole, Samantha ve Emmanuel Maiberg. “AI-Generated Child Sexual Abuse Material Is Not a ‘Victimless Crime’,” *404 Media*, 28 Mayıs 2024, <https://www.404media.co/ai-generated-child-sexual-abuse-material-is-not-a-victimless-crime/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Cox, Joseph. “Most Deepfakes Are Used for Creating Non-Consensual Porn, Not Fake News,” *VICE*, 7 Ekim 2019, <https://www.vice.com/en/article/most-deepfakes-are-porn-harassment-not-fake-news/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Dworkin, Andrea. *Pornography: Men Possessing Women* (New York City: Plume, 1989).

Dworkin, Andrea ve Catharine A. MacKinnon. *Pornography and Civil Rights: A New Day for Women’s Equality* (1988).

Ferguson, Ann. “Sex War: The Debate between Radical and Libertarian Feminists,” *Signs* 10, no. 1 (1984): 106-112.

Feuerriegel, Stefan *et al.* “Generative AI,” *Business & Information Systems Engineering* 66, no. 1 (2024): 111-126.

Freedom House. *Freedom on the Net 2023: The Repressive Power of Artificial Intelligence*. Yıllık rapor, 2023. <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2023/repressive-power-artificial-intelligence> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Gaur, Loveleen, Saurav Mallik ve Noor Zaman Jhanjhi, “Introduction to DeepFake Technologies,” *DeepFakes: Creation, Detection, and Impact* ed. Loveleen Gaur (Florida: CRC Press, 2023): 1-8.

- Henry, Nicola ve Asher Flynn. "Image-Based Sexual Abuse: A Feminist Criminological Approach," *The Palgrave Handbook of International Cybercrime and Cyberdeviance* ed. Thomas J. Holt ve Adam M. Bossler (Cham: Plagrove Macmillan, 2020): 1109-1131.
- Holt, Karen ve Roberta Liggett, "Revenge Pornography," *The Palgrave Handbook of International Cybercrime and Cyberdeviance* ed. Thomas J. Holt ve Adam M. Bossler (Cham: Plagrove Macmillan, 2020): 1132-1149.
- Internet Watch Foundation. How AI is being abused to create child sexual abuse imagery. 2023. <https://www.iwf.org.uk/about-us/why-we-exist/our-research/how-ai-is-being-abused-to-create-child-sexual-abuse-imagery/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Internet Watch Foundation. What has changed in the AI-CSAM landscape? 2024. <https://www.iwf.org.uk/about-us/why-we-exist/our-research/how-ai-is-being-abused-to-create-child-sexual-abuse-imagery/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Kalpokas, Ignas ve Julija Kalpokiene. *Deepfakes: A Realistic Assessment of Potentials, Risks, and Policy Regulation* (Cham: Springer, 2022).
- Kang, Cecilia. "AI-Generated Child Sexual Abuse Material May Overwhelm Tip Line," *The New York Times*, 22 Nisan 2024, <https://www.nytimes.com/2024/04/22/technology/ai-csam-cybertipline.html> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Kuçuradi, İoanna. "Ahlak ve Kavramları," *Uludağ Konuşmaları: Özgürlük, Ahlak ve Kültür Kavramları* (Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, 2017): 23-42.
- Lovelace, Linda ve Mike McGrady. *Ordeal* (New York: Berkeley Books,

1981).

Mackenzie, Jean ve Leehyun Choi. "Inside the deepfake porn crisis engulfing Korean schools," *BBC*, 3 Eylül 2024, <https://www.bbc.com/news/articles/cpdlpj9zn9go> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

MacKinnon, Catharine A. "Not a Moral Issue," *Yale Law & Policy Review* 2, no. 2 (1984): 321-345.

MacKinnon, Catharine A. *Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru*, çev. Türkân Yöney ve Sabir Yücesoy (İstanbul: Metis Yayınları, 2020).

MacKinnon, Catharine A. "Pornography as Defamation and Discrimination," *Boston University Law Review* 71, no. 5 (1991): 793-818.

MacKinnon, Catharine A. *Only Words* (Cambridge: Harvard University Press, 1996).

Maiberg, Emanuel. "404 Media Generative AI Market Analysis: People Love to Cum," *404 Media*, 19 Eylül 2023, <https://www.404media.co/404-media-generative-ai-sector-analysis-people-love-to-cum/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Merrill, Jeremy B. ve Rachel Lerman. "What do people really ask chatbots? It's a lot of sex and homework," *The Washington Post*, 4 Ağustos 2024, <https://www.washingtonpost.com/technology/2024/08/04/chatgpt-use-real-ai-chatbot-conversations/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

Milmo, Dan. "OpenAI considers allowing users to create AI-generated pornography," *The Guardian*, 9 Mayıs 2024, <https://www.theguardian.com/technology/article/2024/may/09/openai-considers-allowing-users-to-create-ai-generated-pornography> (Son erişim tarihi 10.02.2025).

- Murphy, Margi ve Bloomberg. “‘Nudify’ apps that use AI to undress women in photos are soaring in popularity,” *Fortune*, 8 Aralık 2023, <https://fortune.com/2023/12/08/nudify-apps-use-ai-popularity-deepfakes/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Öhman, Carl. “Introducing the pervert’s dilemma: a contribution to the critique of Deepfake Pornography,” *Ethics and Information Technology* 22, no. 2 (2020): 133-140.
- Rubin, Gayle. “Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality,” *Culture, Society and Sexuality* ed. Richard Parker, Peter Aggleton (London: Routledge, 2007): 143-178.
- Security Hero. “2023 State of Deepfakes: Realities, Threats, and Impact,” 2023, <https://www.securityhero.io/state-of-deepfakes/> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Taner, Fahri Gökçen. *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023).
- Tarrant, Shira. *The Pornography Industry: What Everyone Needs to Know* (Oxford: Oxford University Press, 2016).
- Tenbarge, Ket. “Found through Google, bought with Visa and Mastercard: Inside the deepfake porn economy,” *NBC News*, 27 Mart 2023, <https://www.nbcnews.com/tech/internet/deepfake-porn-ai-mr-deep-fake-economy-google-visa-mastercard-download-rcna75071> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Thiel, David. “Identifying and Eliminating CSAM in Generative ML Training Data and Models,” *Stanford Digital Repository*, 23 Aralık 2023, <https://purl.stanford.edu/kh752sm9123> (Son erişim tarihi 10.02.2025).
- Willis, Ellen. “Feminism, Moralism, and Pornography,” *Living with*

Contradictions: Controversies in Feminist Social Ethics ed. Alison M. Jaggar (Boulder: Westview Press, 1994).

Willis, Ellen. "Lust Horizons: Is the Women's Movement Pro-Sex?" *No More Nice Girls: Countercultural Essays* (London: University of Minnesota Press, 2012): 3-14.

Yavuz, Can. *Cinsel İçerikli Görüntülerin Rıza Dışı Paylaşımı: İntikam Pornosu* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021).

고나린. "[단독] '○○○ 능욕방' 딥페이크, 겁지인 노렸다...지역별·대학별·미성년까지," 한겨레, 2 Eylül 2024, https://www.hani.co.kr/arti/society/society_general/1154763.html (Son erişim tarihi 10.02.2025).